

Ontwerp Participatie- en inspraakverordening Waterschap Zuiderzeeland 2026

Intitulé

Besluit tot vaststelling Participatie- en inspraakverordening Waterschap Zuiderzeeland 2026

Het algemeen bestuur van Waterschap Zuiderzeeland;

gelezen het voorstel van het college van dijkgraaf en heemraden van [datum];

Gelet op:

artikel 79 van de Waterschapswet;

de Omgevingswet;

de Wet versterking participatie op decentraal niveau; en

de Algemene wet bestuursrecht.

Besluit vast te stellen:

Participatie- en inspraakverordening Waterschap Zuiderzeeland 2026

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1.1 Begripsbepalingen

1. In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. Waterschap: Waterschap Zuiderzeeland;
- b. Bestuursorgaan: bestuursorgaan dat bevoegd is, afhankelijk van de inhoud van het beleid of de taak is dat het college van dijkgraaf en heemraden, de dijkgraaf of het algemeen bestuur van Waterschap Zuiderzeeland;
- c. College: het college van dijkgraaf en heemraden van Waterschap Zuiderzeeland;
- d. Ingezetene: ingezetene van het waterschap in de zin van artikel B 4 van de Kieswet;
- e. Belanghebbende: belanghebbende in de zin van artikel 1:2 van de Algemene wet bestuursrecht;
- f. Inspraak: de mogelijkheid die wordt geboden een zienswijze in te dienen over een ontwerpbesluit, zoals bedoeld in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht.
- g. Beleidsvoornemen: het voornemen van het bestuursorgaan tot het vaststellen of wijzigen van beleid. Daaronder wordt ook het vaststellen van algemeen verbindende voorschriften (zoals een verordening), beleidsregels, en overige

besluiten van algemene strekking zoals bedoeld in artikel 1:3 van de Algemene wet bestuursrecht begrepen;

- h. Participatie: het tijdens de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid betrekken van ingezetenen en belanghebbenden (bijvoorbeeld burgers, maatschappelijke organisaties, belangenorganisaties, brancheverenigingen, bedrijven en bestuursorganen die lokaal van belang zijn of een lokaal belang hebben), in de vorm van inspraak, coproduceren, meedenken en adviseren;
- i. Uitdaagrecht: het recht, zoals bedoeld in artikel 79, derde lid van de Waterschapswet, van ingezetenen en maatschappelijke partijen om een verzoek in te dienen om de feitelijke uitvoering van een taak van het waterschapsbestuur over te nemen, onder de door het waterschap gestelde voorwaarden;
- j. Maatschappelijke partijen: verenigingen, stichtingen, buurtcomités en andere organisaties die tot doel hebben een actieve bijdrage te leveren aan de samenleving binnen het beheergebied van het waterschap.

Artikel 1.2 Reikwijdte verordening

1. Deze verordening heeft betrekking op participatie en inspraak bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid door het waterschapsbestuur in de uitoefening van zijn taken en bevoegdheden, zoals bedoeld in artikel 79 van de Waterschapswet.
2. Deze verordening is niet van toepassing op participatie of andere initiatieven van ingezetenen en belanghebbenden die op een andere wijze in wet- en regelgeving is geregeld.
3. Deze verordening is niet van toepassing op beschikkingen als bedoeld in artikel 1:3, tweede lid van de Algemene wet bestuursrecht.

Hoofdstuk 2 Participatie

2.1 Object van participatie

1. Elk bestuursorgaan besluit ten aanzien van zijn eigen bevoegdheden of participatie wordt toegepast, in welke mate en op welke wijze, en betreft daarbij het door het algemeen bestuur vastgestelde participatiebeleid.
2. Participatie wordt altijd toegepast in de gevallen waarin de wet daartoe verplicht, en op de wijze waartoe de wet verplicht.
3. Er hoeft in ieder geval geen participatie te worden verleend als:
 - a. sprake is van uitvoering van hogere regelgeving waarbij het bestuursorgaan weinig tot geen ruimte heeft om eigen afwegingen te maken en dus weinig tot geen beleidsvrijheid heeft;

- b. het om beslissingen over de financiën van het waterschap gaat, zoals het vaststellen van de begroting en de rekening, tarieven voor de dienstverlening door het waterschap en belastingen als bedoeld in de Waterschapswet;
- c. het om interne of organisatorische aangelegenheden van het waterschap gaat, waaronder de inrichting en samenstelling van het waterschapsbestuur;
- d. het om ondergeschikte wijzigingen van een eerder vastgesteld besluit gaat; zoals wijzigingen met een juridisch-technische of redactionele aard;
- e. de aard van de door het bestuursorgaan uit te oefenen bevoegdheid zich hiertegen verzet;
- f. participatie bij of krachtens wettelijk voorschrift uitgesloten is;
- g. de uitkomst van de participatie vanwege spoedeisendheid niet kan worden afgewacht.

Artikel 2.2 Procedure participatie

1. Het bestuursorgaan stelt bij de start van een proces voor beleid of een project of evaluatie ten minste een participatieparagraaf vast waarin staat omschreven:
 - a. of er al dan niet een participatieprocedure zal worden doorlopen en waarom wel/niet;
 - b. zo ja, op welke manier aan de participatieprocedure wordt vormgegeven;
 - c. of er voor de participatieprocedure een participatieplan wordt opgesteld.
2. De participatieparagraaf maakt onderdeel uit van het uiteindelijke bestuursvoorstel.
3. Als voor het in lid 1 genoemde traject een participatieplan wordt opgesteld, dan gaat het plan in ieder geval in op:
 - a. het doel van de participatie;
 - b. de kaders van participatie;
 - c. de wijze waarop het bestuursorgaan over deze kaders vooraf communiceert;
 - d. welke ingezetenen of belanghebbenden worden betrokken en hun inbreng kunnen leveren;
 - e. de wijze waarop en het tijdvak waarin ingezetenen en belanghebbenden hun inbreng kunnen leveren;
 - f. waar eventueel aanvullende informatie beschikbaar is.
4. Het college geeft voorafgaand aan de start van de participatieprocedure kennis van het voornemen hiertoe op de voor die procedure geschikte wijze. Indien een participatieplan wordt opgesteld, wordt in deze kennisgeving in ieder geval ingegaan op de het in het derde lid bedoelde punten.
5. Bij initiatieven van ingezetenen en belanghebbenden geeft de initiatiefnemer aan hoe hij/zij het participatieproces wil inrichten. Een initiatiefnemer kan aan het waterschap verzoeken om mee te doen aan de participatie. Het college beslist of, en zo ja, op welke

wijze en met welke intensiteit het waterschap een bijdrage levert en kan daaraan voorwaarden stellen. Het college houdt daarbij rekening met het op basis van artikel 2.1, eerste lid vastgestelde participatiebeleid.

6. De in het vijfde lid bedoelde bijdrage wordt schriftelijk vastgelegd.

Artikel 2.3 Eindverslag bij participatie

1. Ter afronding van de participatie maakt het college een eindverslag op.

2. Het eindverslag bevat in ieder geval:

- een beschrijving van het gevolgde participatieproces;
- een weergave van de inbreng en een reactie daarop, waarbij met redenen omkleed wordt aangegeven hoe hier mee is omgegaan.

3. Het college maakt het eindverslag openbaar op de wijze waarop ook de kennisgeving voor participatie heeft plaatsgevonden.

4. In een bestuursvoorstel wordt melding gemaakt van het gevolgde participatieproces en wordt het eindverslag bijgevoegd.

5. De initiatiefnemer, zoals bedoeld in het vijfde lid van artikel 2.2 maakt een eindverslag dat inzicht geeft van wat is gedaan met de inbreng van het waterschap.

Hoofdstuk 3 Uitdaagrecht

Artikel 3.1 Verzoek toepassing uitdaagrecht

1. Ingezetenen en maatschappelijke partijen kunnen bij het college een verzoek om toepassing van het uitdaagrecht indienen.

2. Het verzoek bevat een omschrijving van de taak die de indiener voor ogen heeft, de reden dat de indiener het verzoek indient en het resultaat dat de indiener beoogt.

3. De indiener maakt voor het verzoek gebruik van het door het college vastgestelde formulier.

4. De indiener van het verzoek geeft daarnaast in ieder geval aan:

- a. wat de betrokkenheid, kennis en ervaring van de indiener met de taak is;
- b. welke kosten of middelen er volgens de indiener aan de uitvoering van de taak verbonden zijn; en
- c. hoe de indiener de kwaliteit en de uitvoering van de taak wil waarborgen.

5. Het college kan naar aanleiding van het verzoek aanvullende informatie opvragen.

Artikel 3.2 Beoordeling verzoek toepassing uitdaagrecht

1. Indien het college niet bevoegd is ten aanzien van de betreffende taak, draagt het college het ingediende verzoek over aan het daartoe bevoegde bestuursorgaan en stelt het de indiener hiervan op de hoogte.

2. Het bestuursorgaan wijst het verzoek in ieder geval af als:

- a. het verzoek ziet op een taak waarvan de aard zich tegen toepassing van het uitdaagrecht verzet;
- b. het verzoek in strijd is met door het waterschap vastgesteld beleid of convenanten;
- c. het verzoek niet voldoet aan de in artikel 2.1, derde lid gestelde eisen;
- d. de opdrachtwaarde boven de Europese drempelwaarde als bedoeld in paragraaf 2.1.1.1 van de Aanbestedingswet 2012 uitkomt; en
- e. het college van oordeel is dat de taak met toepassing van uitdaagrecht niet beter wordt uitgevoerd of de kosten hoger zijn.

3. De volgende taken zijn in ieder geval uitgesloten van het uitdaagrecht:

- a. Taken op het gebied van (water) veiligheid;
- b. Vergunningverlening, toezicht en handhaving;
- c. Subsidie/ compensatie beoordeling/ toekenning;
- d. Interne ondersteunende taken (zoals bedrijfsvoering en HRM beleid);
- e. Taken waarover afspraken zijn gemaakt met verbonden partijen;
- f. Taken op gronden van derden zonder wederzijdse toestemming; en
- g. Taken die wettelijk niet overgedragen mogen worden en uitgevoerd moeten blijven worden door het college en het algemeen bestuur.

Artikel 3.3 Uitvoering taak

1. Als het bestuursorgaan het verzoek om overname van de feitelijke uitvoering van een taak toewijst, worden afspraken tussen de verzoeker en het waterschap vastgelegd in een overeenkomst.

2. Bij de overeenkomst zoals bedoeld in het eerste lid, worden in ieder geval afspraken gemaakt over:

- a. het proces, het resultaat en de looptijd van de uitvoering van de taak;
- b. het budget en de financieringswijze van de uitvoering van de taak;
- c. het contact met het bestuursorgaan gedurende de uitvoering van de taak;
- d. de stappen bij het niet nakomen van de gemaakte afspraken en het tussentijds beëindigen van de uitvoering van de taak; en
- e. de evaluatie van de uitvoering van de taak.

Hoofdstuk 4 Inspraak

Artikel 4.1 Object van inspraak

1. Inspraak wordt in ieder geval verleend indien de wet daartoe verplicht.
2. Elk bestuursorgaan besluit ten aanzien van zijn eigen bevoegdheden of inspraak wordt verleend bij de voorbereiding van beleid.
3. De volgende besluiten vallen in ieder geval onder de werking van dit hoofdstuk:
 - a. Verordeningen; waaronder de waterschapsverordening, de kostentoedelingsverordening op grond van artikel 120 van de Waterschapswet en de onderhoudsverordening;
 - b. Peilbesluiten;
 - c. De onderhoudslegger in de zin van artikel 78 van de Waterschapswet;
 - d. Beleidsregels.
4. Er hoeft in ieder geval geen inspraak te worden verleend als:
 - a. het gaat om een wijziging van beleid of van een besluit van het bestuursorgaan van ondergeschikte betekenis, dan wel die uitsluitend of hoofdzakelijk om juridisch-technische dan wel redactionele redenen plaatsvindt;
 - b. inspraak bij of krachtens wettelijk voorschrift is uitgesloten;
 - c. sprake is van uitvoering van hogere regelgeving, waarbij het bestuursorgaan geen of zeer beperkte beleidsvrijheid heeft;
 - d. de uitvoering van een beleidsvoornemen dermate spoedeisend is, dat inspraak niet kan worden afgewacht;
 - e. het om interne of organisatorische aangelegenheden van het waterschap gaat, waaronder de inrichting en samenstelling van het waterschapsbestuur;
 - f. het om beslissingen over de financiën van het waterschap gaat, zoals het opstellen en vaststellen van tarieven voor de dienstverlening door het waterschap, de legesverordening en belastingenverordeningen als bedoeld in de Waterschapswet.

Artikel 4.2 Inspraakgerechtigden

Inspraak wordt verleend aan ingezetenen en aan belanghebbenden als bedoeld in artikel 1:2 van de Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 4.3 Inspraakprocedure

1. Op inspraak is de procedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.
2. Het bestuursorgaan kan voor een beleidsvoornemen een inspraakprocedure, die afwijkt van de in lid 1 genoemde procedure, vaststellen.

Artikel 4.4 Eindverslag bij inspraak

1. Ter afronding van de inspraak maakt het college een eindverslag op. Het eindverslag bevat in ieder geval:

- een overzicht van de gevolgde inspraakprocedure;
- een weergave van de zienswijzen die tijdens de inspraak mondeling of schriftelijk naar voren zijn gebracht;
- een reactie op deze zienswijzen, waarbij gemotiveerd wordt aangegeven op welke punten al dan niet tot aanpassing van het beleidsvoornemen wordt overgegaan.

2. In een bestuursvoorstel wordt melding gemaakt van de gevolgde inspraakprocedure en wordt het eindverslag bijgevoegd.

3. Het college stuurt naar degenen, die een zienswijze naar voren hebben gebracht, het eindverslag en het besluit toe.

Hoofdstuk 5 Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 5.1 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt op 31 december 2026 in werking.

Artikel 5.2 Intrekking

Met ingang van de dag van inwerkingtreding van deze verordening wordt ingetrokken:

- de Participatieverordening Waterschap Zuiderzeeland 2024;
- de Verordening inspraak en bekendmakingen Waterschap Zuiderzeeland 2013;
- Verordening elektronische bekendmaking Waterschap Zuiderzeeland 2018.

Artikel 5.3 Hardheidsclausule

Het bestuursorgaan kan in bijzondere gevallen afwijken van de bepalingen in deze verordening voor zover dit niet in strijd is met hogere regelgeving. Het bestuursorgaan onderbouwt waarom het afwijkt.

Artikel 5.4 Overgangsregeling

Op inspraak- en participatieprocedures die zijn gestart voor de inwerkingtreding van deze verordening, blijven de bepalingen van toepassing van de Verordening inspraak en bekendmakingen Waterschap Zuiderzeeland 2013 en de Participatieverordening Waterschap Zuiderzeeland 2024.

Artikel 5.5 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Participatie- en inspraakverordening Waterschap Zuiderzeeland 2026.

Ondertekening

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het algemeen bestuur van

[datum]

XXX

secretaris

XXX

Dijkgraaf

ONTWERP

Toelichting bij de Participatie- en inspraakverordening Waterschap Zuiderzeeland 2026

Algemeen

Deze verordening geeft uitvoering aan artikel 79 van de Waterschapswet. Op grond van dit artikel stelt het algemeen bestuur een verordening vast waarin regels worden gesteld over de wijze waarop ingezetenen en belanghebbenden worden betrokken bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van het beleid van het waterschap. Indien deze betrokkenheid wordt vormgegeven als inspraak, wordt in beginsel afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht toegepast, tenzij de verordening anders bepaalt. Daarnaast bepaalt artikel 79 van de Waterschapswet dat in de verordening voorwaarden moeten worden opgenomen waaronder ingezetenen en maatschappelijke partijen taken van het waterschapsbestuur kunnen uitvoeren, voor zover dat niet in strijd is met de wet of met de aard van de taak.

Met de Wet versterking participatie op decentraal niveau is de reikwijdte van de vroegere inspraakverordening verbreed. Waar inspraak traditioneel vooral gaat over het naar voren brengen van zienswijzen over ontwerpbesluiten of beleidsvoornemens, gaat participatie breder in op het betrekken van ingezetenen en belanghebbenden bij voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid. Ook het uitdaagrecht is hierin wettelijk verankerd als bijzondere vorm van participatie in de uitvoeringsfase.

De verordening maakt daarom een duidelijk onderscheid tussen participatie, inspraak en uitdaagrecht. Participatie is het tijdens de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid betrekken van ingezetenen en belanghebbenden (bijvoorbeeld burgers, maatschappelijke organisaties, belangenorganisaties, brancheverenigingen, bedrijven en bestuursorganen die lokaal van belang zijn of een lokaal belang hebben), in de vorm van inspraak, coproduceren, meedenken en adviseren. Inspraak is de formele mogelijkheid om een zienswijze naar voren te brengen over een ontwerpbesluit of beleidsvoornemen, veelal volgens afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Het uitdaagrecht biedt ingezetenen en maatschappelijke partijen de mogelijkheid om het waterschap te verzoeken de feitelijke uitvoering van een taak over te nemen, onder de voorwaarden die in deze verordening zijn opgenomen.

Participatie komt niet in de plaats van wettelijke inspraakprocedures. Deelnemers aan een participatietraject behouden hun formele rechten om, indien van toepassing, een zienswijze in te dienen of gebruik te maken van bezwaar en beroep. Participatie kan wel bijdragen aan betere besluitvorming, doordat belangen, kennis, praktijkervaring en mogelijke alternatieven eerder in beeld komen. Daarmee kan participatie ook bijdragen aan meer draagvlak en aan een zorgvuldige belangenafweging.

Participatie

Participatie is het betrekken van ingezetenen en belanghebbenden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid. Het gaat om een wederkerig proces waarin het waterschap, ingezetenen, maatschappelijke organisaties, bedrijven en andere bestuursorganen informatie delen, belangen inbrengen en waar mogelijk samen werken aan betere oplossingen.

Participatie kan verschillende vormen aannemen. Soms ligt de nadruk op raadplegen, bijvoorbeeld wanneer de beleidsruimte beperkt is. In andere gevallen kan sprake zijn van meedenken, adviseren, co-creëren of meedoen. De inspraak kan ook een manier zijn om in participatie te voorzien.

Inspraak

Inspraak is de formele mogelijkheid voor ingezetenen en belanghebbenden om een zienswijze naar voren te brengen over een ontwerpbesluit of beleidsvoornemen. In deze verordening wordt voor inspraak aangesloten bij afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Dat betekent in hoofdlijnen dat een ontwerpbesluit met de daarop betrekking hebbende stukken ter inzage wordt gelegd, dat daarvan kennis wordt gegeven en dat gedurende de inspraaktermijn zienswijzen naar voren kunnen worden gebracht.

Het doel van inspraak is tweeledig. Enerzijds krijgen ingezetenen en belanghebbenden de mogelijkheid hun zienswijze naar voren te brengen voordat het definitieve besluit wordt genomen. Anderzijds helpt inspraak het bestuursorgaan om een volledig beeld te krijgen van de betrokken belangen en om het besluit zorgvuldig te motiveren.

Uitdaagrecht

Het uitdaagrecht is een bijzondere vorm van participatie in de uitvoeringsfase. Ingezetenen en maatschappelijke partijen kunnen het college verzoeken om de feitelijke uitvoering van een taak van het waterschap over te nemen. Het gaat daarbij niet om overdracht van de wettelijke verantwoordelijkheid van het waterschapsbestuur, maar om de vraag of de feitelijke uitvoering van een taak onder voorwaarden door anderen kan worden verricht.

Bij de beoordeling van een verzoek spelen onder meer de aard van de taak, de wettelijke verantwoordelijkheid van het waterschap, kwaliteit, veiligheid, draagvlak, continuïteit, kosten, uitvoerbaarheid, aansprakelijkheid, aanbestedingsrecht en bestaande contractuele verplichtingen een rol. Als een verzoek wordt toegewezen, worden afspraken vastgelegd in een overeenkomst.

Artikelsgewijze toelichting

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1.1 Begripsbepalingen

Dit artikel bevat de begripsbepalingen die nodig zijn voor de toepassing van de verordening. Hieronder worden enkele begrippen omschreven.

Voor het begrip ingezetene wordt aangesloten bij artikel B 4 van de Kieswet. Met betrekking tot het begrip 'ingezetene' wordt aansluiting gezocht bij artikel B 4 van de Kieswet. Dit artikel bepaalt dat 'ingezetenen' degenen zijn die hun werkelijke woonplaats in het waterschap hebben. Degenen die volgens de gemeentelijke basisadministratie woonachtig zijn in het gebied worden, behoudens tegenbewijs, geacht de werkelijke woonplaats te hebben in het gebied en daarmee 'ingezetene' te zijn.

De Algemene wet bestuursrecht verstaat onder het begrip 'belanghebbende' in artikel 1:2 'degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken'. Dat betekent dat het belang bij het besluit reëel moet zijn. Het belang moet bepaalbaar zijn, waardoor degene die zich persoonlijk onderscheidt van mensen die enig belang hebben bij het besluit. Het belang moet verder actueel zijn. Tenslotte geldt dat er voldoende verband moet bestaan tussen de gevolgen van het initiatief/besluit en het geraakt worden van het belang. Voor bestuursorganen geldt verder dat de hun toevertrouwde belangen als hun belangen beschouwd moeten worden. Voor andere rechtspersonen geldt dat onder hun belangen ook de belangen worden geschaard die zij krachtens hun doelstellingen en feitelijke werkzaamheden in het bijzonder behartigen. Het bestuursorgaan kan ook anderen dan belanghebbenden of ingezetenen aan de inspraak en participatie laten deelnemen als het bestuursorgaan veronderstelt dat daardoor een kwalitatief beter en/of een breder gedragen beleid tot stand komt.

Het begrip beleidsvoornemens is een ruim begrip en beperkt zich niet tot een gedragslijn in beleid of beleidsregels als bedoeld in titel 4.3 van de Algemene wet bestuursrecht. Het gaat daarnaast ook om andere besluiten van algemene strekking, zoals algemeen verbindende voorschriften (bijvoorbeeld de waterschapsverordening) en overige besluiten van algemene strekking zoals bedoeld in artikel 1.3 van de Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 1.2 Reikwijdte verordening

Dit artikel bepaalt waarop de verordening betrekking heeft. De verordening ziet op participatie en inspraak bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid door het waterschapsbestuur in de uitoefening van zijn taken en bevoegdheden. Deze verordening moet worden beschouwd als een aanvulling op participatie- en inspraakregelingen die zijn opgenomen in formele wetten, algemene maatregelen van bestuur of provinciale verordeningen. Als een wet, een algemene maatregel van bestuur of een provinciale verordening een participatie- of inspraakregeling voor een specifiek besluit bevat, dient de betreffende regeling en niet deze verordening te worden toegepast. Een voorbeeld daarvan is het projectbesluit, waarbij de voorgeschreven participatie- en inspraakprocedures in de Omgevingswet en het Omgevingsbesluit zijn geregeld.

Hoofdstuk 2 Participatie

Artikel 2.1 Object van participatie

Dit artikel regelt wanneer participatie aan de orde is. Het uitgangspunt is dat elk bestuursorgaan voor zijn eigen bevoegdheden besluit of participatie wordt toegepast, in welke mate en op welke wijze. Daarbij wordt het door het algemeen bestuur vastgestelde participatiebeleid betrokken. Participatie wordt altijd toegepast wanneer de wet dit verplicht. In het artikel zijn ook situaties genoemd waarin participatie niet plaatsvindt, bijvoorbeeld wanneer er geen beleidsruimte bestaat, sprake is van spoed of het gaat om interne, organisatorische of financieel-technische besluiten.

Artikel 2.2 Procedure participatie

Dit artikel bevat procedurele regels voor participatie. De participatieparagraaf bevordert dat het participatievraagstuk vroeg in het proces wordt doordacht. Als een participatieplan wordt opgesteld, bevat dit in ieder geval het doel, de kaders, de communicatie, de betrokken doelgroepen, de wijze waarop inbreng kan worden geleverd en de plaats waar aanvullende informatie beschikbaar is. Op grond van artikel 84 van de Waterschapswet is het college belast met de voorbereiding van hetgeen in de vergadering van het algemeen bestuur ter overweging en beslissing wordt gebracht. Wanneer participatie plaatsvindt ter voorbereiding van een besluit van het algemeen bestuur, kan het college daarom de daarvoor benodigde voorbereidende beslissingen nemen, waaronder het vaststellen van een participatieparagraaf of participatieplan en het organiseren van de participatieprocedure. Het uiteindelijke besluit blijft bij het algemeen bestuur. Het algemeen bestuur kan bijvoorbeeld altijd aangeven dat het betrokken of geïnformeerd wil worden ten aanzien van keuzes in de participatie. Voor deze toepassing van artikel 84 is geen afzonderlijk delegatiebesluit nodig. Het college kan de uitoefening van deze voorbereidende bevoegdheden mandateren.

Artikel 2.3 Eindverslag bij participatie

Dit artikel regelt de afronding van het participatieproces. Het eindverslag maakt inzichtelijk welk participatieproces is gevolgd, welke inbreng is geleverd en hoe met die inbreng is omgegaan. Daarmee draagt het eindverslag bij aan transparantie, controleerbaarheid en zorgvuldige besluitvorming.

Hoofdstuk 3 Uitdaagrecht

Artikel 3.1 tot en met 3.3 Uitdaagrecht

Deze bepaling geeft invulling aan de “Wet versterking participatie op decentraal niveau”. Het houdt in dat ingezetenen en maatschappelijke partijen een verzoek bij het dagelijks bestuur kunnen indienen om de feitelijke uitvoering van een taak van het waterschapsbestuur over te nemen, onder de door in dit hoofdstuk gestelde voorwaarden. Indien het college niet bevoegd is ten aanzien van de betreffende taak, draagt het college het ingediende verzoek over aan het daartoe bevoegde bestuursorgaan en stelt het de indiener hiervan op de hoogte. Omdat het bij uitdaagrecht gaat om de overname van de feitelijke uitvoering van een taak, zal veelal het college het bevoegde bestuursorgaan zijn. Het college is immers onder meer belast met de dagelijkse aangelegenheden van het waterschap en de uitvoering van de beslissingen van het algemeen bestuur (artikel 84 van de Waterschapswet). De artikelen regelen de indiening, beoordeling en uitvoering van verzoeken om toepassing van het uitdaagrecht. Het verzoek moet voldoende concreet zijn om beoordeling mogelijk te maken. Het bestuursorgaan beoordeelt onder meer of de aard van de taak zich leent voor uitvoering door derden en of kwaliteit, draagvlak, veiligheid, continuïteit, kosten, uitvoerbaarheid, aanbestedingsrecht, aansprakelijkheid en bestaande contractuele verplichtingen voldoende zijn gewaarborgd. Bij toewijzing worden afspraken vastgelegd in een overeenkomst.

Hoofdstuk 4 Inspraak

Artikel 4.1 Object van inspraak

Artikel 79 van de Waterschapswet verplicht het algemeen bestuur van het waterschap tot vaststelling van regels met betrekking tot de wijze waarop burgers bij de voorbereiding van het beleid van dit bestuur worden betrokken. Het is aan de beoordeling van het algemeen bestuur overgelaten ten aanzien van welke beleidsvoornemens inspraak wordt verleend. In het derde lid worden de besluiten aangewezen waarop de procedure van inspraak van toepassing is. Als in wetten en andere hogere regelgeving bepalingen staan over inspraak, dan gaan die bepalingen voor. In andere gevallen kan het bestuursorgaan zelf bepalen of er inspraak vereist is (artikel 3:10, eerste lid van de Algemene wet bestuursrecht).

Op grond van artikel 84 van de Waterschapswet is het college belast met de voorbereiding van hetgeen in de vergadering van het algemeen bestuur ter overweging en beslissing wordt gebracht. Wanneer inspraak plaatsvindt ter voorbereiding van een besluit van het algemeen bestuur, kan het college daarom de daarvoor benodigde voorbereidende beslissingen nemen, waaronder het organiseren van een inspraakprocedure. Het uiteindelijke besluit blijft bij het algemeen bestuur. Het algemeen bestuur kan bijvoorbeeld altijd aangeven betrokken of geïnformeerd te willen worden bij keuzes ten aanzien van de inspraakprocedure.

In het vierde lid is aangegeven in welke gevallen geen inspraak wordt verleend. De reden dat belastingverordeningen uitgezonderd zijn, is te vinden in het feit dat verordeningen in hoofdzaak dienen ter vaststelling van de tarieven. De basis voor de tarieven wordt gelegd in de kostentoedelingsverordening en de begroting. De kostentoedelingsverordening is een algemeen verbindend voorschrift en valt onder de inspraakprocedure. Voor vaststelling van de begroting geldt de procedure uit de artikelen 100 en 101 van de Waterschapswet. Hiermee is de inspraak op voorhand al voldoende verzekerd. In de memorie van toelichting bij de Veegwet (Kamerstukken II, 2007-2008, 31 515, nr. 3) inzake de Waterschapswet wordt tevens expliciet tot uitdrukking gebracht dat belastingverordeningen niet onder de Inspraakverordeningen behoeven te vallen.

Artikel 4.2 Inspraakgerechtigden

In deze bepaling wordt invulling gegeven aan artikel 3:15 van de Algemene wet bestuursrecht, waarin is bepaald dat een bestuursorgaan kan beslissen om ook de mogelijkheid tot inspraak aan anderen dan enkel belanghebbenden te bieden. In dit artikel wordt een verruiming geboden doordat ingezetenen mogen inspreken, ook als zij geen belanghebbenden zijn.

Artikel 4.3 Inspraakprocedure

Ter uniformering en deregulering is in het eerste lid afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht op de inspraak van toepassing verklaard. Daarmee verloopt de inspraak in beginsel volgens de procedure zoals die is beschreven in de artikelen 3:11 tot en met 3:17 van de Algemene wet bestuursrecht.

Uit de laatste zinsnede van het tweede lid van artikel 79 van de Waterschapswet blijkt dat afwijkingen van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht zijn toegestaan. In de Memorie van Toelichting bij de Wet uniforme openbare voorbereidingsprocedure is te lezen dat in de inspraakverordening zowel geheel als gedeeltelijk van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht kan worden afgeweken. Van deze mogelijkheid wordt in deze verordening gebruik gemaakt door opname van het tweede lid van artikel 4.3. Het bestuursorgaan kan hierdoor per beleidsvoornemen een andere, beter passende inspraakprocedure vaststellen. Ook kan voor een bepaalde categorie beleidsvoornemens een afwijkende standaardprocedure worden vastgesteld. Deze dient overigens bij voorkeur in beleidsregels te worden vastgelegd. De afwijking kan betrekking hebben op bijvoorbeeld een verkorting van de in artikel 3:16 van de Algemene wet bestuursrecht gestelde inspraaktermijn van zes weken na de ter inzagelegging van het beleidsvoornemen. Ook kan worden bepaald dat inspraakreacties alleen schriftelijk, in plaats van ook mondeling, ingediend kunnen worden. Door het gestelde in het tweede lid kan de inspraakprocedure derhalve nauwkeurig worden afgestemd op de aard, schaal en reikwijdte van het beleidsvoornemen, waardoor maatwerk mogelijk is.

Artikel 4.4 Eindverslag bij inspraak

Het eindverslag bevat een overzicht van de gevolgde procedure, de ingebrachte zienswijzen en de reactie daarop. Daarmee wordt zichtbaar hoe de zienswijzen zijn betrokken bij de besluitvorming. Volgens artikel 3:17 van de Algemene wet bestuursrecht moet een verslag worden gemaakt van hetgeen tijdens de inspraakprocedure mondeling naar voren is gebracht. Omdat het gewenst is dat een eindverslag meer omvat dan enkel een verslag van de inspraakavond of de anderszins mondeling naar voren gebrachte inspraakreacties, bepaalt het tweede lid dat in het eindverslag in ieder geval een overzicht van de gevolgde procedure moet zijn opgenomen (onderdeel a) evenals een weergave van alle schriftelijk en mondeling ingebrachte inspraakreacties (onderdeel b). Uit praktische overwegingen kunnen de schriftelijke inspraakreacties aan het verslag worden gehecht. Voor wat betreft de mondelinge inspraakreacties kan worden volstaan met een zakelijke weergave van de naar voren gebrachte opvattingen en de vermelding van de personen die hun opvatting naar voren hebben gebracht. Onderdeel c stelt dat het bestuursorgaan een gemotiveerde reactie op de inspraakreacties dient te geven. Verder schrijft dit onderdeel als sluitstuk van inspraak voor dat het bestuursorgaan inzichtelijk maakt wat met de zienswijzen wordt gedaan. Het eindverslag wordt net als bij het eindverslag bij participatie toegevoegd aan het bestuursvoorstel.

Hoofdstuk 5 Overgangs- en slotbepalingen

Dit hoofdstuk regelt de inwerkingtreding, de intrekking van bestaande regelingen, de hardheidsclausule, het overgangsrecht en de citeertitel. Omdat elektronische bekendmakingen volledig door de Bekendmakingswet geregeld worden kan de Verordening elektronische bekendmaking 2018 (en de Verordening inspraak en bekendmakingen Waterschap Zuiderzeeland 2013) worden ingetrokken. De overgangsregeling voorkomt dat lopende inspraak- en participatieprocedures gedurende het proces onder een nieuw juridisch kader komen te vallen. De hardheidsclausule biedt ruimte om in bijzondere gevallen gemotiveerd af te wijken, voor zover hogere regelgeving zich daar niet tegen verzet.